

27. september 2019

Fredningsnævnet for Nordsjælland

nordsjaelland@fredningsnaevn.dk

DOF Nordsjællands hørings svar til FN-NSJ-057-2018F: Fredningssag om Esrum Sø og omgivelser

Baggrund

DOF Nordsjælland (DOF) blev i april 2017 orienteret af Danmarks Naturfredningsforening (DN) om foreningens beslutning om revision af de eksisterende fredninger ved Esrum Sø og samtidig skabe et sammenhængende stisystem omkring søen.

DOF har siden da deltaget i et offentligt informationsmøde om fredningsplanerne, afholdt af DN på Esrum Kloster i maj 2017. Foreningen er indgået i dialog med DN om fredningsplanerne og har senest deltaget i Fredningsnævns mødet i Nødebo den 22. august i år.

Allerede tidligt i forløbet har DOF tilkendegivet, at vi fuldt ud kan støtte forslaget om at samle de ni eksisterende fredninger til én fredning, men ikke kan støtte forslaget om en sammenhængende cykel- og gangsti rundt om Esrum Sø på grund af forstyrrelse af fugleliv og natur.

Dette har DOF i brev til DN i september 2017 nærmere redegjort for og herunder foreslået, at man i stedet for et samlet stiforløb langs søbredden etablerede stiforbindelse ned til bredden på udvalgte steder. I samme brev gør DOF opmærksom på fire særligt følsomme områder, hvor det foreslåede stiforløb bør ændres eller helt fjernes fra, i fald søstien skulle blive en realitet.

I det nuværende reviderede fredningsforslag er DOF's ændringsforslag imødekommet på et enkelt område, og det foreslås nu, at cykling forbydes på de nye stistrækninger (ca. 8,8 km.), som skal etableres.

DOF Nordsjællands indstilling til fredningsforslaget for Esrum Sø og omgivelser

Her er vi enige:

DOF Nordsjælland kan fuldt ud støtte forslaget om at samle de eksisterende fredninger i én fredning, der rummer fælles bestemmelser for arealerne som en helhed og giver mulighed for naturpleje.

DOF er således meget enig i forslag til fredningsbestemmelser (afsnit 5) for så vidt angår:

§ 1 Fredningens formål – de fire første punkter

§ 2 Bevaring af området

§ 3 Arealernes drift og anvendelse

§ 4 Beplantning og opvækst – i det vi dog mener, at det skal være muligt efter Fredningsnævnets behandling og evt. tilladelse at etablere nye levende hegn, der har til formål at øge biodiversiteten

§ 5 Bebyggelse

§ 6 Faste konstruktioner og anlæg – dog med forbehold for stk. 9 og stk. 10 (se herunder)

§ 7 Terrænændringer m.v. – dog ikke stk. 5 vedr. Esum søsti

§ 9 Natur/kulturgenopretning – projekter bør også sendes til DOF til udtalelse

§ 10 Plejemyndighed og plejeplaner – her ønsker DOF også at være hørings- og udtaleberettiget på linje med DN, særligt hvis plejeplanerne har betydning for fuglelivet

§ 11 Jagt

§ 11 Særbestemmelser *NB. Bør være § 12*

§ 13 Dispensation *NB. Bør være § 14*

§ 14 Ophævelse af eksisterende fredning. *NB. Bør være § 15*

Vi sætter især pris på beskyttelsesbestemmelser og bestemmelser om naturgenopretning og plejeindgreb efter udarbejdede plejeplaner.

Her er vi uenige:

DOF Nordsjælland ønsker ikke, at der etableres en sammenhængende sti rundt om Esum Sø som foreslået, og er dermed uenig i:

§ 1 Fredningens formål om etablering af en rekreativ sti

§ 6 Faste konstruktioner og anlæg stk. 9 – om etablering af sti

§ 6 stk. 10 - om etablering af lejrpladser, shelter, fugleskjul m.v. mener vi, at ansøgninger herom skal tilgå Fredningsnævnet for bedømmelse af placering i forhold til landskab og evt. forstyrrelse af fugle- og dyreliv.

§ 7 Terrænændringer mv. – stk. 5 om etablering af søsti

§ 8 Offentlighedens adgang – alle punkter, der angår den nye sti

§ 12 Fredningsbonus, der angår anlæg og tilladelser til stien.

Begrundelse for et nej tak til en Esrum Sø sti

Vi ønsker ikke etablering af et samlet stiforløb, som vi anser for at være i modstrid med ønsket om fred og ro til fuglelivet og ønsket om at kunne opleve natur- og fugleliv i fredelige omgivelser.

Uanset forslaget om at forbyde cykling på den nye stistrækning, frygter vi, at stien vil blive en magnet for såvel organiserede som uorganiserede grupper af cyklister, løbere o.a. der vil bruge stien til forskellige former for konkurrencer og stævner, hvorved natur- og landskabsoplevelsen forringes for andre besøgende. Intensiteten af færdsel tæt på Esrum Sø må forventes at stige markant og derved forstyrre og fortrænge fuglene og andet dyreliv.

Foreningen har svært ved at se, hvordan man i praksis kan forhindre kørsel med mountainbikes og andre cykler, og hvordan myndighederne skulle prioritere og få ressourcer til at håndhæve et forbud mod cykling.

Særligt hvad mountainbikekørsel angår, oplever DOF Nordsjælland, at den stigende trafik med disse cykler, som finder sted både dag og nat i de nordsjællandske skove, er med til at fordrive sårbare ynglefugle som duehøg, hvepsevåge og musvåge fra deres ynglesteder. Foreningens medlemmer og andre skovgæster oplever at skulle springe til side for at undgå flokke af ryttere, som kommer i stor fart af skovens stier og veje. De stille fugle- og naturoplevelser synes ikke at være forenelige med mountainbikekørsel af større eller organiserede grupper.

Hvis søstien bliver en realitet

Hvis fredningsforslaget bliver vedtaget inkl. et nyt stiforløb, er det DOF's ønske, at stien på store stræk ikke går direkte langs søbredden, men trækkes tilbage, og at der i stedet etableres forbindelser ned til bredden på udvalgte steder. DOF vil gerne deltage i udpegningen af mulige forbindelser.

Esrum Sø og dens nærmeste omgivelser er raste-, opholds- og ynglested for svaner, gæs, ænder og rovfugle herunder havørn. Alle arter, som i større eller mindre grad er følsomme for forstyrrelser.

I forhold til det planlagte stiforløb er følgende ændringer meget vigtige for at afbøde de værste skader for fuglelivet (prioriteret rækkefølge):

1. Omkring **Bramaholm** bør stien på de sidste ca. 500 m før Stenholtvej (kommende fra øst) forlægges til den eksisterende cykel- og gangsti langs Hillerødvej. Skovområdet ved Bramaholm udgør et lille værdifuldt refugium, hvor fugle- og dyreliv kan udfolde sig næsten uden forstyrrelser. Den slags steder bliver der desværre færre og færre af! - Ligeledes vil forløbet gennem fugle-

reservatet ved **Møllekrogen** være skadeligt for både ynglende og rastende fugle, uanset planen om at dele stien i hhv. cykel- og gangsti fra et punkt i skoven. Al erfaring tilsiger, at noget sådant ikke vil blive respekteret af en stor andel af cyklisterne.

2. Ved **Eskehoved** bør stien anlægges 200 meter længere mod nord. Eskehoved er regelmæssigt rasteområde for de ynglende havørne i Gribskov og deres afkom, og benyttes også til rast af havørne uden for ynglesæsonen. Det planlagte forløb vil ødelægge mulighederne for rast i dette område. Endvidere har Esrum Sø nær Eskehoved store mængder af rastende gæs og svaner om vinteren.

3. Det planlagte forløb øst for og tæt ved den lille sø nær **Skovlund** bør ikke etableres, da det vil forstyrre søens funktion som raste- og yngleområde for en række andefugle og opholdssted for vadefugle som lille præstekrave. I stedet kan stien fortsætte ad Esrum Søvej, der forventes trafikalt fredeliggjort, og som alligevel benyttes både nord og syd for søen. Søen kan besøges og beses fra nordenden ved 150 m gang ad eksisterende markvej fra Esrum Søvej.

Det skal understreges, at disse forslag til modifikationer af det foreslåede stiforløb **ikke** skal ses som generel tilslutning til planen om en Esrum søsti, men alene som forslag til afbødning af de værste skadevirkninger på yngle- og rastefugle, hvis stien etableres.

DOF konstaterer med tilfredshed, at det oprindelige forslag om støttepunkt for friluftslivet ved Birkedalen, mellem Jonstrup og Sølyst, er taget ud af det endelige fredningsforslag af hensyn til yngleforekomst af isfugl på den nærliggende kystskrænt.

DOF Nordsjælland ser frem til at fredningsforslaget bliver vedtaget med de mange gode intentioner om at modernisere og samle de eksisterende fredninger, men kan ikke støtte forslaget om en samlet søsti.

Venlig hilsen

Luise Ekberg

Formand for

Dansk Ornitologisk Forening Nordsjælland